

ایجاد صلح از خارج

ایجاد صلح به رهبری زنان خارج نشین

موضوع مطالعاتی: افغانستان

صدای زنان افغان خارج نشین¹ در بریتانیا پس از تسلط طالبان. - دستاوردها، چالش‌ها و فرصت‌ها برای ایجاد صلح.

این موضوع مطالعاتی بخشی از گزارش ایجاد صلح از خارج: ایجاد صلح به رهبری زنان خارج نشین است که توسط برنامه زنان صلح ساز (Women PeaceMakers) تهیه شده است.

جوامع خارج نشین (جوامع مهاجر یا دور از وطن) از مدت‌ها پیش نقش‌های اساسی در تلاش ایجاد صلح در کشورهای اصلی خود ایفا کرده‌اند؛ اما تا به حال، مشارکت و نقش زنان در درون این جوامع تا حد زیادی کمتر بررسی شده و مورد توجه و قدردانی قرار نگرفته است. این گزارش با تمرکز بر نقش‌ها، چالش‌ها و مشارکت‌های ویژه زنان در ابتکارات ایجاد صلح به رهبری جامعه خارج نشین، به دنبال پاسخگویی به این سؤال است. زنان خارج نشین - که معمولاً در حال مدیریت هویت‌های پیچیده و مواجهه با چالش‌های متمایز هستند - نقش اساسی در ترویج صلح، آشتی و تحول اجتماعی در کشورهای اصلی خود ایفا میکنند.

این گزارش به چندین یافته مهم اشاره میکند. نخست، این گزارش یک شکاف مهم تحقیقاتی را در بررسی ایجاد صلح به رهبری زنان خارج نشین برجسته می‌سازد، به خصوص در مورد نقش هویت‌های چندگانه مانند جنسیت، سن و وضعیت مهاجرت در شکل‌دهی به مشارکت‌های آنان. دوم، این گزارش بر چالش‌های پیچیده‌ای که این زنان با آن مواجه‌اند تأکید می‌کند؛ از جمله نگرانی‌های امنیتی، تهدیدهای خشونت‌آمیز در فضای آنلاین و آفلاین، کمبود منابع مالی، محدودیت زمان، سوم، با وجود این چالش‌ها، زنان در جوامع خارج نشین مجموعه‌ای از راهبردهای خلاقانه را برای کمک به پیشبرد ایجاد صلح به کار می‌گیرند. آنها در فعالیت‌های مدنی و حقوق بشری مشارکت میکنند، رهبری جنبش‌ها و ابتکارات مردمی را بر عهده دارند، نقض حقوق بشر را مستند سازی میکنند و از پایه‌های دیجیتال برای افزایش آگاهی و جلب حمایت بین‌المللی بهره می‌برند. دیدگاه‌های آنها درباره صلح و آینده، به طور عمیق از تجربیاتشان به عنوان اعضای خارج نشین شکل گرفته است؛ بسیاری آنها در گذشته در کشور اصلی خود در فعالیت‌های مدنی و سیاسی فعال بوده‌اند و برخی نیز تجربه مهاجرت، درخواست پناهندگی یا زندگی در تبعید را داشته‌اند. این رهبران صلح را فراتر از صرفاً فقدان خشونت می‌بینند، بلکه به عنوان محیطی حمایتی و فراگیر برای همه مردم، از جمله زنان و دختران تصور می‌کنند و بر حاکمیت فراگیر، عدالت و رفاه اجتماعی تأکید دارند.

این گزارش به طور مشترک توسط سه تن از همکاران فیلوشپ برنامه زنان صلح ساز (Women PeaceMakers) در سال‌های 2023 و 2024 تهیه شده است: سویتا محمد اسحق از افغانستان و بریتانیا، شادی روح شهباز از ایران و استرالیا و کی سو از برما یا میانمار و ایالات متحده. این گزارش با حمایت اعضای سازمان‌های برجسته بین‌المللی در حوزه ایجاد صلح تهیه شده است که تخصص و دیدگاه‌های خود را برای شکل‌دهی به این اثر ارائه کردند. این گزارش بر تجارب واقعی زنان فعال در حوزه ایجاد صلح و شرکای همکار آنان در ایجاد صلح بنا شده است و ضمن ارائه توصیه‌های مشخص برای مخاطبان بین‌المللی، تحلیل‌های جامع و مبتنی بر زمینه‌های خاص را از طریق موارد مطالعاتی ارائه میکند.

از سال 2002، مؤسسه کراک برای صلح و عدالت Kroc Institute for Peace and Justice (Kroc IPJ) در دانشکده کراک در پوهنتون یا دانشگاه سن دیاگو میزبان برنامه فیلوشپ زنان صلح ساز (Women PeaceMakers Fellowship) بوده است. این فیلوشپ فرصت منحصر به فردی را برای صلح‌سازانی که بر موضوعات جنسیت، صلح و منازعه تمرکز دارند فراهم میکند تا در چرخه‌ای از یادگیری، تمرین، تحقیق و مشارکت حضور یابند و همکاری‌های ایجاد صلح را تقویت کنند. فیلوشپ زنان صلح ساز همکاری‌های مؤثری میان صلح‌سازان از جوامع متأثر از منازعه و سازمان‌های همکار بین‌المللی را تسهیل میکند. همکاران فیلوشپ همچنان تحقیقاتی را به طور مشترک ایجاد میکنند که هدف آن شکل‌دهی به حوزه ایجاد صلح و برجسته‌سازی شیوه‌های خوب در طراحی و اجرای برنامه‌های ایجاد صلح است.

Women
PeaceMakers
Program

KROC SCHOOL
Institute for Peace and Justice

موضوع مطالعاتی افغانستان: صدای زنان افغان خارج نشین² در بریتانیا پس از حاکمیت طالبان – دستاوردها، چالش‌ها و فرصت‌های ایجاد صلح

موضوع مطالعاتی

توسط سویتا محمد اسحق؛ همکاران
پژوهش یا تحقیق: شازیه احمدی و
نیلوفر هاشمی

این موضوع مطالعاتی چالش‌ها، روش‌ها و ابزارهای فعالان زن افغان در بریتانیا را در تلاش‌های ایجاد صلح برای زنان و دختران افغان پس از تسلط طالبان بررسی میکند. این مطالعه نشان میدهد که چگونه این فعالان، در تبعید از روش‌های نوآورانه برای تقویت صدای زنان افغان استفاده میکنند، در سطح بین‌المللی مدافع حقوق آنان هستند و با وجود مواجهه با چالش‌های پیچیده امنیتی، مالی و انسجام جامعه، حمایت ارائه میدهند.

متن

از زمانی که رژیم طالبان در اگست 2021 در افغانستان به قدرت رسید، وضعیت زنان و دختران افغان به‌طور چشمگیری وخیم شده است. روز به روز، محدودیت‌های جدیدی بر آنان تحمیل میشود. از سال 2021، رهبران طالبان بیش از 90 فرمان صادر کرده‌اند که حقوق زنان را محدود میکند و به تدریج زنان و دختران را از عرصه عمومی حذف می‌نماید.³ اگرچه تلاش‌های ایجاد صلح در دو دهه گذشته به زنان و دختران امکان داد تا از حقوق اساسی خود مانند حق اشتغال و تحصیل بهره‌مند شوند، اما سیاست‌ها و مقررات سختگیرانه کنونی آنان را از حقوق سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، مذهبی و فرهنگی محروم کرده است. در سال 2024، افغانستان تنها کشوری در جهان است که دختران و زنان از دسترسی به تعلیم، اشتغال و آزادی رفت و آمد محروم شده‌اند.⁴ دختران و زنان افغان ممنوع شده‌اند که پس از صنف ششم به مکتب بروند، به پوهنتون بروند، در مؤسسات غیردولتی (NGO) کار کنند، به پارک‌های تفریحی، کلب‌های ورزشی یا حمام‌های عمومی بروند، ورزش کنند یا بدون مرد محرم به خدمات صحتی دسترسی داشته باشند. آنها دیگر نمیتوانند در اکثر بخش‌ها کار کنند و از اشتغال در سمت‌های دولتی و نهادهای قضایی منع شده‌اند.⁵ اگرچه طالبان ادعا میکنند که شریعت اسلامی را اعمال میکنند، بسیاری از علمای اسلام معتقدند که سیاست‌های آنان برخلاف آموزه‌های اسلامی و فرهنگی است.⁶ بر اساس شاخص زنان، صلح و امنیت 2023 و 2024،⁷ افغانستان از نظر وضعیت زنان در میان 177 کشور، در پایین‌ترین رتبه قرار دارد. این شاخص عملکرد یک کشور را در 13 شاخص مختلف ارزیابی میکند و وضعیت زنان را در حوزه‌هایی مانند تعلیم، اشتغال، قوانین و خشونت سازمان یافته می‌سنجد. طبق گزارش شکاف جنسیتی⁸ 2022 مجمع جهانی اقتصاد، افغانستان را در میان 146 کشور از نظر آموزش و مشارکت اقتصادی زنان در پایین‌ترین رتبه قرار داده است.

حاکمیت طالبان نه تنها زندگی زنان و دختران در افغانستان را تحت تأثیر قرار داد، بلکه فعالیت‌های ایجاد صلح فعالان را نیز متأثر ساخت. بر اساس آمار سازمان ملل متحد، از سال 2021 تاکنون بیش از 1.6 میلیون افغان، از جمله شمار زیادی از فعالان، کشور را ترک کرده‌اند.⁹ بیشتر زنان صلح ساز افغان که در افغانستان فعالیت داشتند، مجبور شدند کشور را ترک کرده و زندگی خود را در خارج از کشور از نو بسازند. با این حال، آنان فعالیت‌ها و تلاش‌های ایجاد صلح خود را از طریق خارج نشینی ادامه دادند و صدای زنان و دختران افغان را در خارج نشینی بلندتر ساختند.¹⁰

فعالان هم در داخل افغانستان و هم در خارج از کشور، پس از حاکمیت طالبان، در تلاش‌های ایجاد صلح مشارکت داشته‌اند. با وجود خطر بازداشت و آزار و پیگرد، فعالان از همه جنسیت‌ها در افغانستان برای مطالبه حق کار و تعلیم دست به اعتراض زده‌اند.¹¹ معلمان خانه‌های خود را به مکتب‌های مخفی تبدیل کرده‌اند و از شبکه‌های اجتماعی برای افزایش آگاهی استفاده میکنند. در خارج از افغانستان، صلح سازان در زمینه سیاست‌گذاری، فعالیت مدنی-اجتماعی، سازماندهی تجمعات و تلاش‌های ایجاد ائتلاف فعالیت میکنند. با مشارکت آنان، سازمان‌های خارج نشین افغان از زنان افغان در خارج نشینی یا دور از وطن و داخل افغانستان حمایت کرده‌اند، از جمله ارائه و تأمین مالی صنف‌های آموزش زبان، پروژه‌های آموزشی و صحتی، و فراهم کردن خدمات حمایتی و اجتماعی برای مهاجرین. زنان افغان خارج نشینی همچنان در رویدادها و نشست‌های بین‌المللی ایجاد صلح، از جمله نشست علنی شورای امنیت سازمان ملل درباره زنان، صلح و امنیت، به افزایش آگاهی می‌پردازند. آنها همچنان از جامعه بین‌المللی خواسته‌اند که حقوق زنان را در دستور کار مذاکرات با طالبان قرار دهد، از جمله در سومین نشست تنظیم شده توسط سازمان ملل در مورد افغانستان در دوحه، قطر، در تاریخ 30 جون 2024.¹² این فعالان تلاش کرده‌اند سیاست‌ها را تغییر دهند و روایت‌های نادرست درباره زنان و دختران افغان را که آنان را قربانیان خاموش یا منفعل معرفی میکند، به چالش بکشند.

تعداد قابل توجهی از فعالان زن اکنون در خارج از افغانستان زندگی میکنند، از جمله در بریتانیا (UK). بریتانیا به حدود 21,500 افغان¹³ پناهندگی اعطا کرده است که در میان آنها صلح سازان نیز حضور دارند. این صلح سازان در فعالیت‌های کلیدی دخیل هستند و کوشش میکنند وضعیت کنونی حقوق و جایگاه زنان و دختران افغان را تغییر دهند. تلاش‌های آنان شامل ایجاد ائتلاف زنان افغان برای تغییر (Afghan Women Coalition for Change)، سازماندهی تجمعات جهانی، ارائه کمک‌های بشردوستانه و فراهم کردن آموزش آنلاین برای دختران افغان است.

زندگی در بریتانیا مزایای قابل توجهی برای تلاش‌های ایجاد صلح فعالان افغان فراهم میکند، به ویژه از نظر امنیت و آزادی بیان تضمین شده. فعالان در بریتانیا از منابع موجود استفاده میکنند تا صدای زنان را بلند کنند و برای تغییرات سیاست‌ها که به نفع زنان و دختران در افغانستان و بریتانیا است، تلاش نمایند. احساس امنیت و حمایت‌های حقوقی که بریتانیا فراهم میکند، به فعالان امکان میدهد بدون ترس از آزار یا خشونت فعالیت کنند. علاوه بر این، مشارکت بریتانیا در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با افغانستان، آن را به بازیگر مهمی در شکل‌دهی سیاست‌ها و ارائه حمایت از مسائل افغان‌ها تبدیل میکند.¹⁴

در دوره 2021/2022 پس از حاکمیت طالبان، افغانستان به بزرگترین برنامه کمک دوجانبه بریتانیا تبدیل شد و هزینه‌ها به 286 میلیون پوند افزایش یافت. با این حال، کمک دوجانبه بریتانیا در سال‌های 2023/2024 حدود 47 درصد کاهش یافت.¹⁵ اوکراین به بزرگترین دریافت‌کننده کمک‌های بریتانیا تبدیل شد. با وجود کاهش این روندها، همچنان علاقه قوی بریتانیا به آینده افغانستان را نشان می‌دهند و در نتیجه، فرصت بالقوه‌ای را برای جامعه خارج نشینی افغانها در بریتانیا فراهم میکنند تا برای شکل‌دهی به آینده کشورشان فعالیت و نقش آفرینی کنند. جامعه قوی خارج نشینی افغانها در بریتانیا تلاش‌های فعالان را بیش از پیش تقویت میکند و فرصت‌هایی برای همبستگی و همکاری فراهم می‌آورد.¹⁶ جایگاه بریتانیا به عنوان یک مرکز جهانی دیپلماسی و روابط بین‌الملل، به فعالان افغان امکان میدهد تا در سطح جهانی بیشتر دیده شده و تأثیرگذاری بیشتری داشته باشند.

با وجود شرایط مساعد و تعهد صلح سازان افغان برای ایجاد تغییرات مثبت در زندگی زنان افغان، آنان از چالش‌ها مصون نیستند. بنابراین، این مطالعه موردی به بررسی چالش‌هایی می‌پردازد که زنان صلح ساز مقیم بریتانیا با آنها مواجه هستند و بر اساس موانع و موفقیت‌هایی که تجربه میکنند، پیشنهادهای ارائه می‌دهد. فعالیت‌های این صلح سازان از جامعه خارج نشینی افغانها در بریتانیا در حالی اهمیت بیشتری پیدا میکند که محدودیت‌ها بر زنان و دختران افغان همچنان ادامه دارد.

اکثر زنان صلح ساز فعال در افغانستان مجبور به فرار شدند؛ اما، آنها تلاش های صلح سازی خود را از دیاسپورا ادامه دادند و صدای زنان و دختران افغان را در سطح جهانی تقویت کردند.

میتودلوژی یا روش شناسی

در این مورد مطالعاتی، "ایجاد صلح" به هر کاری اطلاق میشود که با هدف بهبود وضعیت زنان و دختران افغان پس از حاکمیت طالبان انجام میگردد، از جمله فعالیت های بشردوستانه، تعلیمی و تلاش های سیاست گذاری و دفاع از حقوق آنان. در این مطالعه، "کار یا فعالیت ایجاد صلح" به هر گونه تلاش ایجاد صلح در داخل و خارج از افغانستان اشاره دارد که برای ارتقای شرایط زنان و دختران افغان صورت میگردد. این مطالعه به بررسی کارهای ایجاد صلح هر دو گروه از فعالان زن میپردازد: کسانی که پیش از ماه اگست 2021 در بریتانیا اقامت داشته اند و خود را "خارج نشین" میدانند و کسانی که در اگست 2021 مجبور به ترک افغانستان شدند و خود را "فعالان در تبعید" می نامند، اما پس از مهاجرت به بریتانیا به تلاش های خود ادامه داده اند. در این مطالعه، اصطلاح "خارج نشین" شامل هر دو گروه میشود. و تمرکز بر بریتانیا است به دلیل جامعه بزرگ گروه های صلح ساز افغان در این کشور، به ویژه پس از حاکمیت طالبان.

هدف از این موضوع مطالعاتی پاسخ گویی به سؤال زیر میباشد:

■ چالش هایی که فعالان زنان خارج نشینی افغان در بریتانیا در تلاش های ایجاد صلح خود برای زنان و دختران افغان پس از تسلط طالبان با آن مواجه هستند، چیست؟

برای پاسخ گویی به این سؤال، از سؤال های فرعی زیر استفاده خواهد شد:

■ خارج نشینی افغان در بریتانیا پس از تسلط طالبان در چه نوع فعالیت های ایجاد صلح برای زنان و دختران افغان، هم در داخل و هم در خارج از افغانستان، مشارکت دارند؟

■ آنها چگونه تلاش های ایجاد صلح خود را در افغانستان ادامه میدهند؟ از چه روش ها، ابزارها و تاکتیک هایی برای ادامه فعالیت ها و غلبه بر چالش ها با وجود زندگی در تبعید استفاده میکنند؟

■ آنها برای ادامه اثرگذاری و مشارکت خود با افغانستان، به چه نوع حمایت هایی از سوی ذی نفعان مختلف نیاز دارند؟

برای این مطالعه، تحقیق کننده گان 13 مصاحبه نیمه ساختاریافته آنلاین با جامعه خارج نشینی افغان به زبان های دری و انگلیسی انجام دادند. شرکت کنندگان از نظر سن 30 (تا 48 سال) و نمایندگی گروه های قومی متنوع بودند. برای انجام مصاحبه ها از پلتفرم های مختلف ارتباطی مانند گوگل میت (Google Meet) و واتساپ (WhatsApp) استفاده شد. تمام شرکت کنندگان این تحقیق، فعالان زن افغان بودند، از جمله سیاست مداران سابق، خبرنگاران، فعالان بشردوستان و رهبران مؤسسات غیردولتی، که پس از آگست 2021 به فعالیتهای ایجاد صلح (فعالیت های مدنی-اجتماعی) خود ادامه دادند.

پردازش به مفهوم نقش خارج نشین در ایجاد صلح

دیدگاه ها درباره اصطلاح "خارج نشین"

شرکت کنندگان در این مطالعه دیدگاه های متفاوتی درباره اصطلاح "خارج نشین" ارائه کردند که بازتاب دهنده طیفی از تجربه ها و برداشت ها است و به نوبه خود بر نحوه نگاه آنان به کار ایجاد صلح و نوع فعالیت هایی که می توانند انجام دهند، تأثیر می گذارد. نتایج تحقیق نشان می دهد شرکت کنندگانی که پس از تسلط طالبان بر افغانستان در سال 2021 به بریتانیا آمده اند، اغلب خود را جزئی از خارج نشین تلقی نمی کنند. آنان یا این اصطلاح را به عنوان "مهاجرت داوطلبانه" یا "داشتن حق انتخاب" توصیف کردند، یا نسبت به این اصطلاح دچار ابهام بودند. به طور مثال، یکی از شرکت کنندگان "خارج نشین" را به عنوان "گروهی از افراد که تصمیم می گیرند به کشور دیگری مهاجرت کنند و این تصمیم بر اساس انتخاب شخصی آنان است، نه بر اساس ضرورت" تعریف کرد.¹⁷ وقتی از او پرسیده شد در صورتی که اصطلاح "خارج نشین" برای شان به نظر نرسد، چگونه خود را توصیف می کنند، کلمه "در تبعید" را به کار بردند و بر غیر داوطلبانه بودن جابه جایی خود تأکید داشتند. همان گونه که یکی از نمایندگان پیشین پارلمان اشاره کرد: "من توسط نیروهای مسلح بریتانیا ز کشور خارج شدم. نام من در فهرست نفرت طالبان قرار داشت — در صدر این فهرست بودم. جان من در خطر بود؛ به همین دلیل خود را بخشی از خارج نشین نمی دانم، بلکه یک سیاست مدار در تبعید میدانم."¹⁸ بسیاری از شرکت کنندگانی که خود را "در تبعید" معرفی کردند، به اجبار مجبور به ترک کشور شده اند. نکته جالب این است که اکثریت پاسخ دهندگانی که خود را "در تبعید" می دانند، مقام های منتخب و سیاست مداران هستند. این امر به احتمال زیاد با مجموعه ای از تجربه های دشوار مرتبط است؛ از جمله اجبار به ترک کشور، تجربه آزار و اذیت شدید، فشارهای سیاسی و تهدیدهای امنیتی، تجربه آسیب های روانی ناشی از تخلیه یا خروج، و ناتوانی در بازگشت به افغانستان. شایان ذکر است که کسانی که خود را "در تبعید" می دانند، تمایل قوی به بازگشت به کشور دارند زمانی که وضعیت بهبود یابد. همان گونه که یکی از فعالان بیان کرد: "روز شماری می کنم تا زمانی برسد که قدرت مشروع و پاسخگو افغانستان را در دست گیرد، تا بتوانم به کشور بازگردم."¹⁹

یک نماینده سابق پارلمان ذکر کرد، "من توسط نیروهای مسلح بریتانیا تخلیه شدم. من در لیست نفرت طالبان بودم — من در صدر لیست بودم. زندگی من در خطر بود، به همین دلیل است که من خودم را بخشی از دیاسپورا نمی دانم، بلکه یک سیاست مدار در تبعید می دانم."

نتایج تحقیق همچنان حاکی از آن است که شماری از صلح‌سازان تازه وارد نسبت به اصطلاح "خارج نشین"، مفهوم آن و پیامدهای آن برای خودشان دچار ابهام هستند. هنگامی که از او خواسته شد کلمه "خارج نشین" را تعریف کند، یک ژورنالیست 33 ساله توضیح داد: "هنوز به زمان بیشتری نیاز دارم، زیرا تجربه ای از تعامل با جوامع خارج نشین ندارم و نمی‌دانم این اصطلاح را چگونه تعریف کنم."²⁰

در مقابل، آن دسته از افرادی که پیش از آگست 2021 در بریتانیا اقامت داشتند و روند اسکان و ادغام کامل را طی کرده‌اند، هویت خود را بخشی از "خارج نشین" می‌دانند. آنان "خارج نشین" را به عنوان جوامعی تعریف کردند که در کشورهای دیگر اسکان می‌یابند، در حالی که پیوندهای عاطفی و فرهنگی نیرومندی با سرزمین مبدأ خود حفظ می‌کنند. یکی از شرکت‌کنندگان توضیح بیشتری داد و گفت: "حدود 17 سال است که در این کشور زندگی می‌کنم و با وجود این، خود را بیشتر افغان-بریتانیایی می‌دانم نه صرفاً بریتانیایی. افغانستان هنوز هم وطن من است و من عمیقاً نسبت به آینده آن احساس مسئولیت و نگرانی دارم."²¹ بنابراین، این امر نشان دهنده پیوندهای عاطفی نیرومند و احساس تعلق و دلبستگی عمیق آنان به کشورشان، افغانستان، است؛ احساسی که مشابه دیدگاه و احساسات شرکت‌کنندگانی است که پس از تسلط طالبان وارد شده‌اند.

یافته جالب دیگر این است که مفهوم "در تبعید بودن" فراتر از افرادی است که پس از تسلط طالبان افغانستان را ترک کرده‌اند و افرادی را نیز دربر می‌گیرد که به صورت منظم برای فعالیت‌های سیاسی و مشارکت در امور کشور به افغانستان رفت و آمد داشتند. همانگونه که یکی از شرکت‌کنندگان اشاره کرد: "با وجود این‌که من بخشی از خارج نشین هستم، نمی‌توانم به افغانستان بازگردم و آزادی برای فعالیت سیاسی وجود ندارد. من خود را یک فعال در تبعید می‌دانم."²²

انگیزه‌ها و اهداف نهایی فعالان افغان در روند ایجاد صلح برای زنان افغانستان

اگر خود را بخشی از خارج نشین و یا در تبعید میدانند، زنان صلح‌ساز در تلاش‌های گسترده ایجاد صلح برای زنان و دختران افغان مصروف هستند. این تلاش‌ها شامل راه‌اندازی مکاتب مخفی، ارائه کمک‌های بشردوستانه، حمایت کردن از اتخاذ تدابیر حفاظتی از زنان در معرض خطر در افغانستان، مستند سازی و گزارش دهی خشونت، و انجام تحقیقات می‌باشد. همه اشتراک‌کنندگان احساس مسئولیت، تمایل به برابری و عدالت، و پیوند عمیق با افغانستان را به عنوان انگیزه‌های اصلی خود برای ادامه فعالیت‌های ایجاد صلح شان یاد کردند. تلاش‌های ایجاد صلح آنان بر این باور استوار است که هر افغان، بدون در نظر گرفتن جنسیت یا پیشینه اجتماعی، شایسته زندگی در جامعه است که در آن حقوقش محفوظ بوده و صدایش شنیده شود. یک خبرنگار در بازتاب دادن نقش خود به عنوان یک فعال، بر مسئولیتش برای بلند ساختن صدای زنانی تأکید کرد که آزادی سخن گفتن برای خود را ندارند.²³ به همین شکل، یک فعال که یک مکتب مخفی را اداره می‌کند، بر موانع اجتماعی که مانع پیشرفت زنان در افغانستان میشود تأکید نموده و این امر تعهد او را برای دادخواهی برابری جنسیتی تقویت کرده است.²⁴ این فعالان کار خود را یک مسئولیت اخلاقی میدانند.

هدف کلی فعالان زن افغان ایجاد جامعه است که در آن با مردان و زنان به گونه یکسان برخورد شود و عاری از تبعیض و خشونت باشد. همه این فعالان از خاطرات دوران کودکی و دشواری‌هایی که با آن روبه‌رو بوده‌اند قصه‌های را ترسیم کرده‌اند، از چیز که آنان انگیزه می‌گیرند تا مبارزه خود را برای حقوق زنان افغان ادامه دهند. یک مدافع 36 ساله حقوق بشر چنین تذکر کرد: "به‌عنوان کسی که جنگ را تجربه کرده‌ام و از محرومیت آموزش رنج برده‌ام، از مرد سالاری و تبعیض جنسیتی آسیب دیده‌ام و در طول زندگی با درجات مختلفی از عدم تحمل و تبعیض دولت‌ها مواجه بوده‌ام، تنها می‌خواهم اطمینان حاصل کنم که کاری انجام می‌دهم. در برابر بی‌عدالتی ایستاده می‌شوم."²⁵ به همین شکل، فعال دیگری باور داشت که رسیدگی به نابرابری‌های سیستماتیک و ترویج تحمل برای جلوگیری از منازعه و ساختن صلح پایدار ضروری است.²⁶ پیمان‌ها، سیاست مدار و فعال که در سال 1993 در سن 3 سالگی مجبور به ترک افغانستان شد، گفت: "نمی‌خواهم هیچ افغان دیگری آنچه را که من در کودکی تجربه کردم... از تجربه کند، می‌خواهم صدای زنان و دختران افغان شنیده شود."²⁷

با وجود زندگی در خارج از افغانستان، بسیاری از فعالان ارتباط عمیقی با سرزمین خود را حفظ می‌کنند و کارشان را دارای تأثیر میان نسلی میدانند. در بازتاب کردن بر این موضوع، یک خبرنگار گفت: "اگر نه من و نه این نسل، نسل بعدی باید ببیند و احساس کند که افرادی بودند که سخت و صادقانه برای ما تلاش کرده‌اند."²⁸

چالش‌های انجام کارهای ایجاد صلح از خارج نشین

هرچند حضور در بریتانیا برای فعالان تازه وارد مزایایی دارد، اما صلح سازان هنوز هم در تلاش‌های خود با چالش‌های فراوانی روبه‌رو هستند. با وجود لذت بردن از امنیت و آزادی بیان، آنان باید با موانعی مانند نگرانی‌های امنیتی، اطلاعات نادرست، نبود همبستگی، بی‌اعتمادی از سوی دیگر زنان افغان، مشکلات مالی، کمبود ظرفیت و چالش‌های اسکان مجدد مقابله کنند. این مسائل نشان دهنده پیچیدگی حفظ مؤثر ایجاد صلح از خارج کشور است.

وضعیت افغانستان: نگرانی‌های امنیتی و اطلاعات نادرست

امنیت یک چالش اساسی برای صلح سازان خارج نشین که در ارتباط با افغانستان فعالیت میکنند است. بسیاری از آنان به دلیل نگرانی درباره اعضای خانواده و همکارانی که هنوز در داخل کشور هستند، احساس محدودیت میکنند؛ زیرا این افراد ممکن است در واکنش به فعالیت‌های خارج نشین مورد آسیب قرار گیرند. یکی از فعالان گفت: "هر وقت می‌خواهید صدای زنان را بلند کنید، کار آسانی نیست، به ویژه وقتی اعضای خانواده تان هنوز در داخل کشور هستند، احساس ناامنی میکنید."²⁹ این موضوع ضرورت برقراری توازن میان دادخواهی و محافظت از عزیزان را برجسته میسازد. رهبران مؤسسات غیردولتی (NGO) نیز اشاره کردند که اعضای داخل و خارج از افغانستان به دلایل امنیتی از جلب توجه و مطرح شدن در رسانه‌ها خودداری میکنند.³⁰

محدودیت‌های طالبان بر رفت و آمد زنان و کاهش فضاهای مدنی، موانع بیشتری را حتی برای زنان صلح ساز خارج نشین نیز ایجاد میکند. به ویژه برخی از فعالان خارج نشین به فعالیت‌های ایجاد صلح مجازی رو آوردند، دسترسی محدود زنان در افغانستان به اینترنت یک مشکل جدی است و ارتباط برقرار کردن با زنانی را که در نهایت این فعالیت‌ها به آنها وابسته است، دشوار میسازد. نظرسنجی گالوپ در سال 2022 (Gallup's 2022 poll) نشان داد که تنها شش درصد از زنان در افغانستان به اینترنت دسترسی داشته‌اند، در حالی که این رقم برای مردان 25 درصد بوده است.³¹ چالش‌های اقتصادی و برق غیرقابل اعتماد نیز تلاش‌های مؤسسات غیردولتی را پیچیده تر میکند. یکی از فعالان گفت: "ما نمیتوانیم حقوق بشر را در داخل کشور ترویج کنیم... همه چیز باید به صورت مجازی انجام شود که این یک محدودیت بزرگ است."³² نیاز برای همراهی یک سرپرست مرد یا "محرّم" با زنان نیز هزینه‌های اضافی ایجاد میکند و فشار بیشتری بر مؤسسات غیردولتی کوچک وارد میسازد که توان تأمین این هزینه‌ها را ندارند.

دسترسی به اطلاعات دقیق یکی دیگر از موانع مهم است. تهدیدات امنیتی و ترس، تلاش‌های فعالان برای به دست آوردن داده‌ها یا معلومات را محدود میکند. سیاست‌های طالبان و ترس از انتقام جویی، خبرنگاران و فعالان را از به اشتراک گذاشتن قصه‌ها باز میدارند.³³ همان طور که یک فعال بیان کرد: "سرکوب طالبان بر دسترسی به اطلاعات بسیار شدید بوده است... مصاحبه با قربانیان و شاهدان سخت تر شده است زیرا آنها تهدید و ساکت می‌شوند."³⁴ این کمبود دسترسی، تلاش‌های فعالان خارج نشین برای به دست آوردن اطلاعات دقیق را پیچیده تر میکند.

اطلاعات نادرستی که توسط طالبان منتشر می‌شود، تلاش‌های فعالان خارج نشین را پیچیده تر میسازد. با وجود گزارش‌ها درباره ناامنی و نقض حقوق بشر، طالبان به طور نادرست ادعا میکنند که افغانستان در صلح و ثبات به سر میبرد. یکی از فعالان گفت: "بزرگ‌ترین دروغ این است که افغان‌ها از همه پالیسی‌های ما راضی هستند... اما ما میدانیم که برای اقلیت‌ها، زنان یا نیروهای سابق امنیتی مصونیت نیست."³⁵ علاوه بر این، اطلاعات نادرست از سوی شهروندان که حوادث را به اشتباه به عنوان نقض‌های طالبان نسبت میدهند، چالش‌های بیشتری ایجاد میکند و بر وضعیت نامعلوم که فعالان باید با آن مواجه شوند می‌افزاید.

محدودیت‌های طالبان بر رفت و آمد، فضاهای مدنی و دسترسی به اینترنت برای زنان در افغانستان، دسترسی به زنانی را که این کار به آنها وابسته است، دشوار می‌کند.

تعاملات میان گروهی و نبود وحدت

نبود وحدت در میان خارج نشینی افغان، که ناشی از قوم پرستی و اختلافات درونی است، چالش بزرگی برای فعالیت های حمایتی از زنان و دختران در افغانستان ایجاد میکند. این شکافها تلاش های جمعی برای بهبود حقوق و وضعیت زنان و دختران افغان را تضعیف کرده و تأثیر فعالیت های خارج نشین را کاهش میدهد. یک خبرنگار در میان خارج نشینی افغان بر ضرورت ایجاد یک جبهه متحد تأکید کرد و بر نیاز به تقویت همبستگی در میان جوامع افغان در خارج از کشور تأکید ورزید. او به مسائلی چون قوم دپرستی و شکاف های قومی در درون خارج نشین، در میان جوامع قومی مختلف و به ویژه در میان "رهبران"، اشاره کرد و تصریح نمود: "افرادی که خود را رهبر و نماینده میدانند، مانند نمایندگان پیشین پارلمان، زمانی در افغانستان در موقعیت های قدرت قرار داشتند. برخی از سخنان کنونی آنان به افغانها کمک نمیکند. آنان مسئولیت بسیار بزرگی دارند که رهبری مثبت و وحدت بخش ارائه دهند."³⁶ به همین شکل، پیمانہ اسد، سیاستمدار و فعال اجتماعی که نقش تسهیل کننده ارتباط میان فعالان افغان و نمایندگان پارلمان بریتانیا را بر عهده دارد، به دشواری های خود در یافتن رهبران زن افغان خارج نشین اشاره کرد که بدون وابستگی به گروه های خاص افغان یا مسائل قومی، از حقوق زنان حمایت کنند. او گفت، "من برای یافتن افرادی که از دیدگاهی واحد سخن بگویند و تحت تأثیر اجندا های شخصی یا سیاسی نباشند، با مشکل روبه رو هستم."³⁷ و این افراد با تأکید بر مسائل قومی، شکاف های بیشتری ایجاد میکنند. وی همچنان ابراز ناامیدی کرد که نمایندگان پارلمان بریتانیا گاهی ناگهان درباره قومیت او تحقیق میکنند، زیرا برخی از رهبران زن افغان خارج نشین مسائل قومی را در جریان بحث ها مطرح میسازند.

فقدان اتحاد در میان مهاجران افغان به دلیل نژادپرستی و اختلافات داخلی، چالش مهمی را برای فعالیت برای زنان و دختران در افغانستان ایجاد می کند. این اختلافات، تلاش های جمعی برای پیشبرد حقوق و رفاه زنان و دختران افغان را تضعیف می کند و اثربخشی و تأثیر فعالیت های مهاجران را کاهش می دهد.

به دلیل این شکاف های درونی قومی، فعالان صلح افغان در گردهمایی های خود نظرات متفاوتی ابراز میکنند و گاهی اوقات از تلاش های فعالیتی گروه های قوم های دیگر حمایت نمیکنند. یک رهبر یک مؤسسه غیردولتی به شایع بودن "بازی مقصر ساختن" و سوء تفاهات تاریخی در گردهمایی هایشان اشاره کرد، که انرژی و منابع آنان را از تلاش های جمعی برای حمایت و پیشبرد اهداف بازمیدارد و مانع پیشرفت میشود.³⁸ گروه های مختلف... دیدگاه های بسیار مستحکم دارند... این به خاطر مشکلات یا مسائلی است که در گذشته توسط سیاستمداران بسیار به شکل بد بازی شده اند... بنابراین به خاطر همین مسائل، مردم هنوز هم به گذشته فکر میکنند... بیشتر اوقات، انرژی و زمان ما صرف صحبت درباره گذشته میشود. به ندرت درباره آینده صحبت می کنیم."³⁹ همچنین در گردهمایی ها تنفر وجود دارد و حمایت از گروه های قومی مختلف کم است: "اگر یک کنفرانس برگزار شود، زنان از یکدیگر می پرسند: چه کسی این را برگزار کرده است؟ تفاوت در چیست؟ وقتی صحبت از بلند کردن صداها میشود، فرقی نمیکند چه کسی آن را برگزار کرده است، شما باید آن را به عنوان فرصتی برای بلند کردن صدا و مشارکت ببینید."⁴⁰ برخی از فعالان همچنین ذکر کردند که به خاطر تعلق به یک گروه قومی خاص مورد حمله قرار گرفته اند. "وقتی در آن اعتراض مربوط به تصرف طالبان شرکت کردم، یک مرد افغان به من حمله کرد... من معتقدم مردم احساس میکنند باید مجازات جمعی برای پشتون ها در نظر گرفته شود زیرا طالبان عمدتاً از پشتون ها تشکیل شده اند."⁴¹ این موضوع شدت قوم پرستی در میان جوامع فعالان افغان خارج نشین را نشان میدهد.

حملات مبتنی بر قومیت و نبود وحدت تنها در گردهمایی‌های حضوری خارج نشینی افغان مشهود نیست، بلکه از طریق نفرت و رفتارهای سمی آنلاین نیز آشکار است. فعالان زن افغان با سوء رفتارهای هدفمند آنلاین روبه رو میشوند که اغلب ناشی از تعصبات قومی است. بر اساس گزارش شاهد افغان (Afghan Witness)، یک پروژه منبع آزاد از سوی سازمان غیردولتی مرکز مقاومت اطلاعاتی (Center for Information Resilience)، حملات آنلاین و سخنان نفرت انگیز علیه زنان فعال سیاسی افغان پس از تصرف طالبان سه برابر شد.⁴² بسیاری از فعالان خاطرنشان کردند که زنان به ویژه در معرض تخریب شخصیتی به خاطر بیان دیدگاه‌های خود هستند. آنها معتقدند که تعصبات اجتماعی علیه زنان تحصیل کرده و دارای دیدگاه مستقل، انتقاداتی را که این زنان به طور آنلاین با آن مواجه میشوند، تشدید میکند. این تلاقی جنسیت و قومیت چالش‌ها را برای فعالان زن افغان پیچیده تر میسازد و توانایی آنها را برای حمایت علنی و مصئون در پلتفرم‌های دیجیتال محدود میکند. ناشناسی موجود در فضای آنلاین به افراد فرصت میدهد تا رفتارهای سوءاستفاده آمیز انجام دهند و فشار روانی بر فعالان را افزایش میدهد. شایعات دروغین نیز درباره فعالان پر صدا منتشر میشود، همان طور که یکی از آنان توضیح داد، "مردم به طور نادرست ادعا میکنند خانواده من وابسته به طالبان است، فقط به خاطر اینکه پدرم پشتون است. مقاومت شدیدی نسبت به ابراز دیدگاه‌های زنان افغان وجود دارد."⁴³

حملات قومی و عدم اتحاد نه تنها در گردهمایی‌های حضوری مهاجران افغان مشهود است، بلکه در نفرت‌پراکنی‌ها و فضای مسموم آنلاین نیز دیده می‌شود. فعالان زن افغان با سوءاستفاده‌های هدفمند آنلاین مواجه هستند که اغلب ناشی از تعصبات قومی است. به گفته افغان ویتنس، حملات آنلاین و نفرت‌پراکنی‌هایی که زنان فعال سیاسی افغان را هدف قرار می‌دهد، پس از به قدرت رسیدن طالبان سه برابر شده است.

تصورات مربوط به نبود وحدت در فضای آنلاین و آنلاین در میان خارج نشین نه تنها چالش‌هایی را در داخل جامعه خود آنها ایجاد میکند، بلکه اعتبار آنها به عنوان مدافعان حقوق نیز تضعیف شده و منجر به عدم توجه دولت‌های غربی میشود. اسد اشاره کرد که نمایندگان پارلمان بریتانیا، نبود وحدت افغان‌ها را مانعی برای اقدام درباره افغانستان میبینند و گفت، "نمایندگان پارلمان در حال حاضر افغانها را متحد نمیبینند... آنها افغان‌ها را در حالت بی‌اتفاقی میبینند و می‌گویند، پس چرا باید به شما گوش کنیم؟"⁴⁴

متأسفانه، فعالان صلح که تلاش میکنند همبستگی را ترویج دهند، حمایت نمیشوند. یکی از فعالان صلح یادآور شد، "من در یک نشست اتحادیه اروپا شرکت کردم و درباره افغانستان و ضرورت مقابله با این گفتمان که همه قوم‌ها در افغانستان از یکدیگر نفرت دارند، صحبت کردم. گفتم که گروه‌های قوم‌های مختلف در کابل کنار هم زندگی میکنند یا با هم ازدواج میکنند. مردم از گفته‌های من خوششان نیامد."⁴⁵ نکته جالبی که فعالانی که بیشتر عمر خود را در افغانستان گذرانده‌اند ذکر کردند، حضور بیشتر قوم پرستی و شدت شکاف‌های درونی در بریتانیا نسبت به افغانستان است. آنها احساس کردند این موضوع به کمبود آموزش و آگاهی در میان جوامع خارج نشین مربوط میشود. یکی از فعالان بر ضرورت سفر خارج نشین به افغانستان و آشنایی با تاریخ و تنوع فرهنگی آن تأکید کرد: مهم است که مردم واقعاً بیشتر از یک بار به افغانستان سفر کنند و تنها به گفته‌های والدین خود خارج نشینی گوش نکنند. آنها باید واقعاً بروند، تاریخ را بیاموزند و مردم را ببینند. ما در افغانستان به اندازه که در بریتانیا شاهد آن هستیم، با قوم پرستی مواجه نیستیم."⁴⁶

بی‌اعتمادی، مشروعیت و چالش‌های نمایندگی کردن

فعالان افغان در بریتانیا با تردید و بی‌اعتمادی نسبت به مشروعیت و نمایندگی شان هم از داخل افغانستان و هم در خارج روبه‌رو هستند. برخی منتقدان اصالت تلاش‌های دادخواهانه آنان را زیر سؤال می‌برند، در حالی که برخی دیگر حق آنان را برای سخن گفتن به نمایندگی از زنان افغان به چالش میکشند. اعضای خارج نشینی که پیش از تسلط طالبان به بریتانیا آمده‌اند، با این چالش مواجه‌اند که هم از سوی مردم در داخل افغانستان و هم از سوی فعالان تازه وارد به عنوان بیگانه تلقی میشوند. با وجود پیوند آنان با فرهنگ افغانستان و فعالیت‌های متعهدانه شان، یکی از فعالان اشاره کرد،

"من سه ساله بودم که افغانستان را ترک کردم و به بریتانیا آمدم. من در افغانستان زندگی نکردم؛ آنجا کار نکردم و در آنجا به مکتب نرفتم، و برخی میخواهند از همین موضوع برای بی‌اعتبار کردن هرآنچه میگویم استفاده کنند. اما فکر میکنم در تمام این سال‌هایی که روی این مسائل کار کردم، تجربه خودم را داشتم و مشروعیت من از تجربه، کار و سفرهایم می‌آید. من صرفاً از هویتم به عنوان تنها دلیل برای این که مردم به من گوش بدهند، استفاده نمی‌کنم."⁴⁷

به همین ترتیب، چالش دیگر این است که اطمینان حاصل شود زنان افغان به شیوه نمایندگی میشوند که با دیدگاه‌ها و خواست‌های خودشان هم خوانی داشته باشد. زنان در افغانستان اغلب از سیاست مداران پیشین انتقاد میکنند و استدلال مینمایند که آنان صدای زنان افغان را به درستی بازتاب نمیدهند. همچنان فعالانی که پس از تسلط طالبان افغانستان را ترک کرده‌اند مورد سرزنش قرار میگیرند. یکی از فعالان در این باره گفت، "من میبینم که بسیاری از زنان در افغانستان در شبکه‌های اجتماعی از زنان سیاست مدار انتقاد میکنند — این موضوع مرا آزار میدهد؛ وقتی کنفرانسی برگزار میشود و سیاست مداران پیشین در آن شرکت میکنند، انتقادهای زیادی از سوی زنان داخل افغانستان مطرح میشود که میگویند: این زنان نماینده ما نیستند، نباید در آن جاها باشند، و ما را تنها گذاشتند"⁴⁸ این انتقادهای چالش‌های قابل توجهی را برای صلح سازان خارج نشین ایجاد میکنند. منبع دیگر انتقاد و بی‌اعتمادی از سوی زنان افغان در داخل افغانستان، این برداشت است که فعالانی که بیرون از افغانستان هستند از سوی دولت‌های غربی تأمین مالی میشوند. یکی از فعالان که در چندین ولایت افغانستان مکتب‌های مخفی را اداره میکند، در بازتاب این سوءظن میگوید: "البته مردم در افغانستان... حتماً فکر میکنند که شاید او این کار را برای پول انجام می‌دهد."⁴⁹ پرداختن به این انتقادات و ایجاد کردن پُل میان فعالان خارج نشین و زنان در داخل افغانستان برای ایجاد اعتماد و اطمینان از این که تلاش‌های دادخواهانه واقعاً بازتاب دهنده و پشتیبان نیازها و صداهای زنان افغان است، امری ضروری است.

کارکرد: تأمین مالی، ظرفیت‌سازی و اسکان مجدد

کمبود منابع مالی، نبود آگاهی از چشم‌انداز تأمین مالی و ضعف ظرفیت‌های سازمانی از دیگر چالش‌هایی است که زنان فعال خارج نشین با آن روبه‌رو هستند. یک دیپلمات پیشین افغان بر اهمیت هدایت منابع به سوی سازمان‌های تحت رهبری افغانها چه در داخل افغانستان و چه در خارج نشینی تأکید کرد و با اشاره به درک زمینه و حساسیت اجتماعی آنان گفت: "سازمان‌های رهبری افغانها میتوانند مؤثرتر باشند... باید بودجه، اعتماد و ظرفیت‌سازی بیشتری به آنها داده شود و بتوانند برای دریافت کمک‌های مالی در سطح بین‌المللی رقابت کنند."⁵⁰ با این حال، فعال دیگری نگرانی خود را درباره کاهش حمایت‌های مالی جامعه بین‌المللی، به ویژه برای سازمان‌هایی که در داخل افغانستان فعالیت میکنند، مطرح کرد؛ کاهش ناشی از اولویت بندی مجدد و کاهش تمرکز بر ارسال کمک‌ها به افغانستان است.⁵¹ او گفت: "تمویل کنندگان و جامعه بین‌المللی در حال فراموش کردن افغانستان‌اند... منابع مالی و جریان‌های تأمین بودجه نیز با ظهور بحران‌های دیگر رو به کاهش است."⁵²

بسیاری از شرکت کنندگان در تحقیق، مشکلات خود را در تأمین مالی پروژه‌های حیاتی برای توانمند سازی دختران افغان از سوی سازمان‌های بین‌المللی به اشتراک گذاشتند. سیاست مداران اشاره کرد که سازمان‌های کوچک و محلی اغلب فاقد مهارت‌ها و روابط لازم برای پیمودن پروسه‌های پیچیده تأمین مالی هستند.⁵³ او بر ضرورت برنامه‌های هدفمند ظرفیت‌سازی برای توانمند سازی این سازمان‌های کوچک تأکید کرد و گفت: "اخیراً صندوق امنیت یکپارچه افغانستان توسط دفتر توسعه مشترک بریتانیا [UK Foreign and Commonwealth Development Office] اعلام شد. مؤسسات غیردولتی افغان طرح اولیه را داشتند، اما بودجه بسیار پیچیده بود و آنها تجربه کافی برای تکمیل فورم‌های درخواستی را نداشتند."⁵⁴ همه فعالان خواستار افزایش حمایت جامعه بین‌المللی برای مستحکم ساختن فعالیت‌های محلی شدند. با وجود تخصص و تجربه خود، برخی از فعالان در تبعید در تأمین منابع مالی برای ادامه فعالیت‌های دادخواهانه با مشکل مواجه‌اند و در نتیجه، به طور داوطلبانه به این فعالیت‌ها می‌پردازند که این راه حل درازمدت نیست. این چالش ناشی از فقدان اراده و علاقه سیاسی در سطح دولت است. یکی از فعالان تأکید کرد، "بودجه برای کار پایدار بسیار مفید خواهد بود... من در این کار داوطلب هستم و به حمایت نیاز دارم."⁵⁵

پیچیدگی های اسکان مجدد: موانع زبانی، حقوقی و صحتی

فعالان در تبعید با چالش دوگانه اسکان مجدد در کشور جدید و بازسازی زندگی خود در حالی که رهبری فعالیت‌های دادخواهانه به نمایندگی از زنان و دختران افغان را بر عهده دارند مواجه اند. یک دیپلمات پیشین افغان گفت، "به دلیل چالش‌های محیط جدید و مشکلات اسکان مجدد هماهنگی بسیار دشوار است..."⁵⁶ این چالش‌ها شامل مشکلات زبانی، فشارهای روانی و موانع قانونی در کشور جدید میشوند. یکی از شرکت‌کنندگان تحقیق اشاره کرد: "من به طور کامل به زبان انگلیسی مسلط نیستم و در تلاش برای پیدا کردن کار هستم، تا با مادرم کمک کنم و برای فرزندانم پس‌انداز کنم."⁵⁷ این دشواری‌ها فراتر از مسائل تدارکاتی است. یک خبرنگار در مورد صحت روانی خود را چنین بیان کرد: "در جریان مصاحبه‌ها، با نفس تنگی... و استرس شدید مواجه شدم"⁵⁸ فعال دیگری که پس از اگست 2021 یک مؤسسه غیردولتی را تأسیس کرده است، گفت،

"راه یافتن در محیط قانونی کشورهای که قوانین آنها را نمیدانیم و ساختن همه چیز از ابتدا، زیرا باید در بریتانیا فعالیت کنیم، باید قوانین بریتانیا را بدانیم، باید در اینجا راجیستر کنیم، و باید با مسائل بانکی برای انتقال پول به افغانستان دست و پنجه نرم کنیم. همکاران در کشورهای مختلف و با تفاوت زمانی مختلف کار و زندگی میکنند. همکاران دارای وضعیت‌های مهاجرتی متفاوتی هستند و با بی‌سرنوشتی‌های فراوانی مواجه اند، بنابراین همه این‌ها لایه‌های دیگر از پیچیدگی‌های است که باید با آنها مقابله کنیم."⁵⁹

به طور کلی، چالش دوگانه تأمین منابع مالی به اندازه کافی و مواجهه با پیچیدگی‌های اسکان مجدد، به طور قابل توجه توانایی فعالان افغان خارج نشین را برای حمایت مؤثر و دادخواهی به نمایندگی از زنان و دختران افغان تحت تأثیر قرار میدهد.

استراتژی‌ها و ابزارهایی که فعالان برای تعامل با افغانستان از آن استفاده میکنند

با وجود مقابله با چالش‌های متعدد، فعالان افغان خارج نشین از مجموعه‌ای از استراتژی‌ها و ابزارها برای ادامه تلاش‌های ایجاد صلح و فعالیت‌های خود در داخل افغانستان استفاده میکنند. آنها با خوش بینی نسبت به آینده، با به‌کارگیری راهبردها و تاکتیک‌های مبتکرانه، خود را در برابر مشکلات حفظ میکنند و در عین حال برای افغانستانی عادلانه‌تر و صلح‌آمیزتر دادخواهی میکنند.

فعالان خارج نشین بر اهمیت امنیت دیجیتال تأکید کردند و اظهار داشتند که از راهبردهای مختلفی برای تضمین امنیت همکاران خود استفاده میکنند، از جمله به‌کارگیری فناوریها و اپلیکشن‌های مختلف برای ارتباط مصون. یکی از فعالان بر اهمیت به‌روزرسانی مداوم و آموزش همکاران در زمینه اقدامات امنیت دیجیتال تأکید کرد.⁶⁰ فعال دیگری استفاده از واتساپ و فیسبوک مسنجر را برای ارتباطات برجسته ساخت تا ناشناس بودن و امنیت افراد حفظ شود.⁶¹

فعالان از تاکتیک‌های مختلفی برای تطبیق روش‌های ارتباطی خود برای کاهش نگرانی‌های امنیتی استفاده میکنند، از جمله به‌کارگیری نام‌های جعلی، تعویض سیم‌کارت‌ها و حذف پیام‌ها. یکی از فعالان درباره استفاده از گروه‌های سوم برای ارتباط و تغییر نام گروه‌های واتساپ برای کاهش خطرات توضیح داد:

"ما نام گروه واتساپ را تغییر میدهیم و زمان بندی برای حذف خودکار پیام‌ها را تنظیم میکنیم، یا گاهی در برخی از فعالیت‌های مشخص که نمیخواهیم همکارانم را در معرض خطر قرار دهیم، آنها را از گروه حذف میکنیم. برای مثال، یکی از همکارانم به دلیل این که زیاد از خانه بیرون میرود در معرض خطر است، بنابراین ترجیح دادیم شماره واتساپ همسرش را داشته باشیم و هر زمان که او شب یا صبح زود به خانه برمیگردد، پیام‌ها را میبیند و پاسخ میدهد."⁶²

فعالان همچنین بر اولویت دادن به صحت روانی همکاران خود در داخل افغانستان و فراهم کردن دسترسی به مشاوران روان اجتماعی برای پرداختن به آسیب‌های روانی و خستگی تأکید کردند. آنها اهمیت توجه به مسائل روان اجتماعی در افغانستان را با وجود ممنوعیت‌های اجتماعی برجسته ساختند. این امر به نوبه خود به تعامل با افغانستان از خارج نشین کمک میکند و به همان اندازه، به صلح‌سازان داخل افغانستان امکان ادامه فعالیت‌هایشان را میدهد.

تمام فعالان از پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی و رسانه‌های جریان اصلی، به شمول رادیو، برای تعامل با ذینفعان و دسترسی به مخاطبان گسترده‌تر، هم در داخل و هم در سطح بین‌المللی، استفاده میکنند. این کار همچنین به آن‌ها کمک میکند تا تجربیات مردم در افغانستان را بفهمند. "از طریق صحبت کردن در رادیو آزادی، میتوانم به جوامع روستایی در افغانستان دسترسی پیدا کنم، زیرا همه به آن رادیو گوش میدهند و دیدگاه‌های مختلف را میشنوند. مردم از هلمند تماس میگیرند و میگویند اکنون خوشحال هستند که حملات انتحاری نیست □ این به من دیدگاه وسیعی میدهد."⁶³

تمام فعالان اقدامات امنیت عملیاتی را با توجه به شرایط محلی عملی میکنند، مانند اجتناب از ثبت کردن رسمی، حفظ هویت‌های پنهان و تطبیق برنامه‌های آموزشی که سازگار با محدودیت‌های طالبان باشند. یکی از فعالان شریک ساخت: "ما پروتکل امنیتی بسیار سخت‌گیرانه داریم. مردم هویت همکاران ما را نمیدانند و حتی همکاران خودمان نیز هویت یکدیگر را نمیدانند. تیم ما که خارج از افغانستان است، همه به طور عام به مردم شناخته شده نیستند."⁶⁴ یکی از فعالان اشاره کرد که تمرکز بر پروژه‌های بشردوستانه در مناطقی است که محدودیت‌های کمتری از سوی حکومت خودخوانده وجود دارد.⁶⁵ همچنین تلاش‌ها برای تسهیل انتقال دختران به تحصیلات عالی انجام میشود.

رهبر دیگری که یک مکتب مخفی را اداره میکند، تحت پوشش آموزش علوم دینی مجوز مکتب را دریافت کرده است: "ما برای مکتب مجوز تدریس علوم دینی گرفتیم، اما صنف‌های دیگری در مکتب وجود دارند که به صورت غیررسمی آموزش‌های فراتر از صنف ششم ارائه میدهند و این صنف‌ها پنهان هستند. یک نکته مهم درباره این مکتب این است که تمام کارمندان آن زن هستند و این سازمان توسط زنان رهبری میشود، بنابراین ما مجوز چنین صنف‌ها را دریافت کردیم."⁶⁶

از طریق کارگیری استراتژی‌های مبتکرانه برای ارتباطات، تضمین امنیت دیجیتالی و عملیاتی، و پرداختن به نیازهای صحت روانی، فعالان افغان خارج‌نشین به طور خلاقانه با چالش‌های بزرگ مقابله میکنند تا به ادامه فعالیت‌های مؤثر خود پرداخته و برای افغانستانی عادلانه‌تر و صلح‌آمیزتر دادخواهی کنند.

با وجود چالش‌ها، فعالان افغان در خارج از کشور همچنان به تلاش برای ایجاد تغییرات مثبت ادامه می‌دهند. یکی از فعالان خاطرنشان کرد: "من از افغانستان، از پشتون‌ها، تاجیک‌ها، ازبک‌ها، هزاره‌ها، حمایت زیادی دریافت کرده‌ام و احساس می‌کنم این یک امتیاز برای من است." برای بسیاری از نسل‌های قدیمی‌تر، جوانان افغانستان هستند که به آینده‌ای روشن‌تر خوش‌بین هستند.

نتیجه گیری - امید به آینده

با وجود مقابله با چالش‌های بزرگ، فعالان افغان خارج نشین به تلاش خود برای ایجاد تغییرات مثبت ادامه می‌دهند. این فعالان از برخوردها و قدردانی‌های مثبتی که برای کارشان دریافت می‌کنند، انگیزه می‌گیرند. یکی از فعالان گفت، "من حمایت بسیار زیادی از افغانستان، از پشتونها، تاجیک‌ها، ازبک‌ها و هزاره‌ها دریافت کردم و احساس می‌کنم که این برای من یک امتیاز است."⁶⁷ دیگر فعالان از پیام‌ها در پلتفرم‌هایی مانند فیسبوک و واتساپ انگیزه می‌گیرند، جایی که مردم در افغانستان از حمایت‌های آنها قدردانی می‌کنند. مقاومت و شجاعت زنان و دختران افغان، چه در داخل و چه در خارج از افغانستان، هر روز الهام بخش و مایه امید برای این فعالان است. برخی از فعالان از همکاران خود انگیزه می‌گیرند؛ برای بسیاری از نسل‌های قدیمی تر، جوانان افغانستان منبع خوشبینی برای آینده روشن تر هستند. یکی از فعالان اشاره کرد: "63 درصد جمعیت افغانستان را جوانان تشکیل می‌دهند و جوانان ما داری ذهن بسیار باز هستند و می‌خواهند وضعیت را تغییر دهند."⁶⁸ با وجود چالش‌های جدی، استقامت فعالان افغان، اراده زنان و دختران افغان در داخل و خارج از افغانستان، و خوشبینی الهام گرفته از جوانان افغان، امید برای آینده بهتر را در مواجهه با مشکلات و دشواری‌ها تقویت می‌کند.

توصیه‌ها برای فعالان خارج نشین و گروه‌های جامعه مدنی

- ایجاد ارتباطات قوی و همکاری میان فعالان و سازمانها در بریتانیا از طریق تأسیس انجمنها، گردهمایی‌ها و رویدادهایی که در آن آنها بتوانند به گفت و گوی معنادار بپردازند و از ابتکارات یکدیگر حمایت کنند.
- تمرکز بر حقوق زنان افغان در گردهمایی‌ها به منظور افزایش آگاهی اعضای خارج نشین از وضعیت موجود در کشور، که میتواند به ایجاد زمینه مشترک با زنان صلح ساز خارج نشین که روی این موضوع کار میکنند، کمک کند.
- حمایت از فعالیت‌های مدنی که شامل گروپ‌های قومی مختلف است تا تلاش‌ها برای حمایت از زنان و دختران افغان تقویت شود.
- تقویت صدای زنان و دختران افغان با گنجاندن پیام‌ها و دیدگاه‌های مستقیم آنها هنگام تهیه محتوای دادخواهانه.
- حمایت از اسکان مجدد پناهندگان از طریق ایجاد فرصتهای داوطلبانه، فراهم کردن فضاها برای مشارکت اجتماعی و ارائه راهنمایی درباره نحوه سازگاری با کشور جدید.

توصیه‌ها برای سازمان‌های بین‌المللی

- شریک ساختن زنان افغان از داخل و خارج از افغانستان در ساختن پالیسی‌های مرتبط به افغانستان و حقوق زنان.
- ارائه آموزش در زمینه نوشتن درخواست‌ها برای کمک مالی و ظرفیت سازی برای فعالان افغان.
- استفاده از پلتفرم‌های بین‌المللی که به آن دسترسی دارید برای دادخواهی و حمایت از بازگرداندن حقوق زنان در افغانستان.
- سازماندهی کمپاین‌های جمعی دادخواهانه همراه با مؤسسات بین‌المللی غیردولتی (INGOs) برای تقویت صدای افغان‌ها در داخل افغانستان، به ویژه زنان و دختران، و شریک ساختن نیازهای آنها.
- ارائه آموزش درباره شناسایی اطلاعات نادرست دیجیتالی و تضمین امنیت دیجیتالی برای فعالان.
- تأمین بودجه برای مؤسسات محلی (NGOs) به منظور دسترسی به زنان و دختران در افغانستان.
- افزایش حمایت‌های مالی و لجستیکی برای پروژه‌های آموزشی، اشتغالزای و صحت زنان در افغانستان.

توصیه ها برای دولت بریتانیا

- ایجاد مکانیزم مشورتی به منظور اطمینان از شنیده شدن صدای جامعه مدنی افغان در پروسه های ساختن پالیسی ها. این مکانیزم باید امکان گفت و گو و همکاری بین مقامات دولتی و سازمان های محلی را فراهم کند و توزیع منابع مالی برای حمایت از ابتکارات آنها و پاسخ گویی مؤثر به نیازهایشان را تسهیل نماید.
- حمایت از طرح های آموزش آنلاین و ارائه بورسیه های تحصیلی برای دختران افغان در افغانستان، به گونه که این حمایت شامل پوشش هزینه های محرم (سرپرست) برای دانش آموزان نیز باشد.
- تقویت حمایت از پناهندگان و پناه جویان افغان با ارائه خدمات صحت روانی، کمک های حقوقی و فرصت های شغلی.
- ادامه کمک های بشردوستانه و ارائه بودیجه هدفمند برای سازمان های جامعه مدنی محلی (CSOs) به منظور دسترسی به زنان مستفید و تأمین دستگاه های دیجیتال.
- حمایت از تلاش های زنان افغان خارج نشین از طریق کمک های مالی، برنامه های آموزشی و پایه های دادخواهانه که آنها را با زنان افغان در داخل افغانستان متصل میکند.

یادداشت های پایانی

- 1 در این مطالعه، اصطلاح "خارج نشین" به هر دو گروه اشاره دارد: فعالانی که پیش از اگست 2021 در کشورهای خارجی زندگی میکردند و کسانی که پس از اگست 2021 مجبور به ترک کشور و مهاجرت شدند (فعالان مدنی در تبعید).
- 2 در این مطالعه، اصطلاح "خارج نشین" به هر دو گروه اشاره دارد: فعالانی که پیش از اگست 2021 در کشورهای خارجی زندگی میکردند و کسانی که پس از اگست 2021 مجبور به ترک کشور و مهاجرت شدند (فعالان مدنی در تبعید).
- 3 لیزا کرتیس و هدیه امیری "به زنان افغانستان خیانت نه کنید"، نشریه فارن افیرز، 2 جولای 2023، <https://www.foreignaffairs.com/afghanistan/dont-betray-women-afghanistan>
- 4 فرشته عباسی، "8 مارچ 2023: اساسی ترین چالش ها در زمینه حقوق زنان و دختران در افغانستان چیست؟"، Human Rights Watch، 9 مارچ 2023، <https://www.hrw.org/news/2023/03/09/8-march-2023-what-are-main-challenges-women-and-girls-rights-afghanistan>
- 5 سازمان ملل متحد، "افغانستان: کارشناسان سازمان ملل می گویند 02 سال پیشرفت در حقوق زنان و دختران از زمان تسلط طالبان از بین رفته است"، سازمان ملل متحد، 8 مارچ 2023، <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/03/afghanistan-un-experts-say-20-years-progress-women-and-girls-rights-erased>
- 6 وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا، "گزارش 2202 درباره آزادی مذهبی بین المللی: افغانستان"، تاریخ دسترسی: 5 جون 2024، <https://www.state.gov/reports/2022-report-on-international-religious-freedom/afghanistan>
- 7 مؤسسه جورج تاون برای زنان، صلح و امنیت، شاخص زنان، صلح و امنیت (GIWPS) و Center PRIO برای جنسیت، صلح و امنیت، 2023، <https://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2023/10/WPS-Index-full-report.pdf>
- 8 مجمع جهانی اقتصاد، گزارش شکاف جنسیتی جهانی 2023 (WEF، 2023)، <https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2023/>
- 9 جسی یونگ، آنا کورن و جواد تیموری، "دو سال پس از تسلط طالبان، زنان افغان از همه چیز "حذف می شوند"، CNN، 15 اگست 2023، <https://www.cnn.com/2023/08/15/asia/afghanistan-taliban-takeover-anniversary-women-intl-hnk-dst/index.html>
- 10 سازمان زنان ملل متحد (UN Women)، "بدون زنان صلحی وجود ندارد: فعالان افغان درباره اهمیت نمایندگی زنان"، سازمان زنان ملل متحد، 25 اکتوبر 2022، <https://www.unwomen.org/en/news-stories/feature-story/2022/10/no-peace-without-women-afghan-activists-on-why-womens-representation-matters>
- 11 وحیده امیری، "زنان، اعتراض و قدرت - مواجهه با طالبان"، عفو بین الملل، 7 مارچ 2023، <https://www.amnesty.org/en/latest/campaigns/2023/03/women-protest-and-power-confronting-the-taliban/>
- 12 "محروم کردن زنان افغان از کنفرانس کلیدی سازمان ملل برای راضی نگه داشتن طالبان خیانت است"، The Guardian، 21 جون 2024، <https://www.theguardian.com/global-development/article/2024/jun/21/shutting-afghan-women-out-of-key-un-conference-to-appease-taliban-a-betrayal>
- 13 نونی یورگنسن و همکاران، "پناه جویان و پناهندگان افغان در بریتانیا"، دیده بان مهاجرت در University of Oxford، 25 اکتوبر 2024، <https://migrationobservatory.ox.ac.uk/resources/briefings/afghan-asylum-seekers-and-refugees-in-the-uk/>
- 14 پارلمان بریتانیا، "کمیته امور خارجی تحقیق درباره سیاست بریتانیا در قبال افغانستان را آغاز کرد"، کمیته های پارلمان بریتانیا، 3 سپتمبر 2021، <https://committees.parliament.uk/committee/78/foreign-affairs-committee/news/157266/foreign-affairs-committee-launches-inquiry-on-uk-policy-towards-afghanistan/>
- 15 پارلمان بریتانیا، "سیاست بریتانیا در قبال افغانستان"، Commons Library Research Briefings، 8 جنوری 2024، <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cdp-2024-0002/#:~:text=Following%20the%20Taliban%E2%80%99s%20capture%20of,286%20million%20in%202021%2F22>
- 16 سازمان بین المللی مهاجرت، مشارکت خارج نشین در توسعه افغانستان: شواهد، بینش ها و درس ها 9 (IOM 2021)، https://publications.iom.int/system/files/pdf/Diaspora-Afghana_0.pdf
- 17 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 1 اپریل 2024.
- 18 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 2 اپریل 2024.
- 19 همان منبع.
- 20 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 17 می 2024.
- 21 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 1 می 2024.
- 22 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 22 می 2024.

- 23 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 17 می 2024.
- 24 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 16 اپریل 2024.
- 25 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 1 اپریل 2024.
- 26 همان منبع.
- 27 مصاحبه با پیمانہ اسد، انجام شده به صورت آنلاین، 17 می 2024.
- 28 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 17 می 2024.
- 29 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 22 می 2024.
- 30 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 20 اپریل 2024.
- 31 خورشید نصرتی و استیو کزرتی، "آزادی دیجیتال برای بیشتر زنان افغان دست نیافتنی است"، [Gallup.com](https://www.gallup.com)، 8 مارچ 2023، <https://news.gallup.com/opinion/gallup/471209/digital-freedom-reach-afghan-women.aspx>
- 32 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 1 اپریل 2024.
- 33 محمدعلی نظری، "تلاش‌های طالبان برای گسترش اطلاعات نادرست"، هشت صبح، 14 می 2024، <https://8am.media/eng/talibans-efforts-to-spread-disinformation/>
- 34 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 1 اپریل 2024.
- 35 همان منبع.
- 36 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 17 می 2024.
- 37 مصاحبه با پیمانہ اسد.
- 38 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 22 می 2024.
- 39 همان منبع.
- 40 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 22 می 2024.
- 41 مصاحبه با پیمانہ اسد.
- 42 "آزار و اذیت آنلاین زنان افغان پس از تسلط طالبان سه برابر شده"، صدای امریکا، 20 نوامبر 2023، <https://www.voanews.com/a/online-abuse-of-politically-active-afghan-women-tripled-after-taliban-takeover-rights-group-reports/7362158.html>
- 43 مصاحبه با پیمانہ اسد.
- 44 همان منبع.
- 45 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 22 می 2024.
- 46 مصاحبه با پیمانہ اسد.
- 47 همان منبع.
- 48 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 3 اپریل 2024.
- 49 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 15 اپریل 2024.
- 50 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 22 می 2024.
- 51 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 17 می 2024.
- 52 همان منبع.
- 53 مصاحبه با پیمانہ اسد.
- 54 همان منبع.
- 55 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 3 اپریل 2024.
- 56 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 22 می 2024.
- 57 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 17 می 2024.
- 58 همان منبع.
- 59 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 2 اپریل 2024.
- 60 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 17 می 2024.

- 61 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 3 اپریل 2024.
- 62 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 16 اپریل 2024.
- 63 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 22 می 2024.
- 64 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 1 اپریل 2024.
- 65 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 2 اپریل 2024.
- 66 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 16 اپریل 2024.
- 67 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 17 می 2024.
- 68 مصاحبه با مشارکت کننده ناشناس، انجام شده به صورت آنلاین، 3 اپریل 2024.

sandiego.edu/ipj

دانلود گزارش

@WomenPeaceMaker

@womenpeacemakers

**Women
PeaceMakers
Program**

KROC SCHOOL
Institute for Peace and Justice